

S Ježíšem na prázdninách

Cyklus I. „Ježíšův příběh“, katecheze 30.

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2026 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Vzdělávací

Po skončení katecheze dítě:

- **Umí vysvětlit** na základě biblického úryvku (Mk 6,31), že odpočinek a prázdniny jsou Božím darem, přičemž dokáže formulovat rozdíl mezi „pauzou od všeho“ a odpočinkem prožívaným v Ježíšově blízkosti.
- **Pojmenuje a zdůvodní význam tří duchovních darů** (radost z přátelství, ochota pomáhat, přinášení pokoje) jakožto „neviditelné prázdninové výbavy“, která proměňuje naše chování k druhým.
- **Dokáže analyzovat** typické prázdninové situace a navrhnout pro ně konkrétní, praktické jednání motivované Ježíšovým příkladem.
- **Umí propojit** své dosavadní prožívání víry s prázdninovým režimem (např. modlitba v přírodě/na táboře, návštěva kostela na novém místě) a **uvědomuje si** kontinuitu vztahu s Bohem i mimo čas školního roku.

Výchovné (afektivní) cíle

V průběhu a v závěru katecheze dítě:

- **Vnímá** prázdniny a čas odpočinku jako dobrý dar od Boha a **vyjadřuje za něj vděčnost** v modlitbě.
- **Projevuje ochotu** aktivně šířit radost a všimnout si potřeb druhých lidí ve svém okolí, bez ohledu na to, zda tráví léto doma, nebo na cestách.
- **Přijímá osobní výzvu** (předsevzetí) **k prožívání každodenního přátelství s Ježíšem** skrze krátkou ranní a večerní modlitbu během letních měsíců.

Seznam použitých materiálů a literatury:

Muroňová Eva a kol. Jsem s tebou – metodika k pracovním listům náboženské výchovy pro 1. třídu ZŠ. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2002.

Muroňová Eva a kol. Poznáváme Boží lásku – metodika k pracovním listům náboženské výchovy pro 2. třídu ZŠ. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2004.

Já jsem tady a zpívám. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2010.

<https://www.regenschori.cz/>

Pomůcky ke katechezi:

- K **úvodní modlitbě** – vytištěné texty či noty, pokud je potřebujeme.
- Ke společné hře „**Co chybí v batohu**“ + k výkladu „**S Ježíšem na opuštěném místě**“ – batoh, předměty – symboly léta, pracovní list pro každé dítě a psací potřeby, tři obálky s nakreslenými symboly / předměty.
- K **závěrečné modlitbě** navíc papírové stopy nebo turistické značky.

- K **meditativní aktivitě** – přehrávač s vhodnou tichou hudbou, pro každé dítě jeden kamínek, svíčka.
- K **herní aktivitě** – papíry, tužky nebo pastelky, návod na vytvoření vlaštovky (viz příloha).
- K **diskusní aktivitě** – tři barevné karty pro každé dítě (zelená, oranžová, červená).
- Ke **celoprázdninové aktivitě** – vytištěná brožura z přílohy.

Vlastní poznámky ke katechezi:

Scénář:

Zahájení / modlitba (cca 5 minut)

Modlitba či zahájení setkání dle zvyklostí skupiny, přičemž lze využít i vhodné písně. Z našich výběrů doporučujeme:

- Pojdte ke mně všichni (Koinonia 206, <https://www.regenschori.cz/pisen/696/pojdte-ke-mne-vsichni>)
- Ať máš sílu znovu vyjít (viz příloha)
- Ať ti Bůh dá svoje světlo (viz příloha)

Úvodní – DOPORUČENÁ – aktivita (cca 10 minut).

Hra „Co chybí v batohu“

1. **Sbaleno na cesty** (3 minuty): Doprostřed kruhu vysypeme z batohu hromadu letních věcí (10–15 kusů). Úkolem dětí je co nejrychleji (v časovém limitu např. 30 vteřin) společně **naskládat všechny věci** do batohu a batoh zapnout. Pokud je dětí hodně, podávají si věci v řetězu, pokud málo, mohou balit všechny najednou.
2. **Přepadení na cestách** (4 minuty): Jakmile je batoh sbalený, **řekneme: A teď všichni zavřete oči a otočte se zády ke středu. Na našich cestách se totiž občas může stát něco nečekaného...**
Během toho, co děti mají zavřené oči, z batohu potají **vytáhneme 2 až 3 věci a schováme** je pod deku nebo za záda. **Pokračujeme: Otevřete oči a otočte se! Podívejte, batoh někdo pootevřel. Kdo první pozná, co z prázdninové výbavy zmizelo?**
Děti batoh otevrou, prozkoumají věci a hádají, co chybí. (Můžeme několikrát opakovat.)
3. **Pointa a přechod ke katechezi** (3 minuty): Při posledním kole (kdy už zbývají cca 3 minuty do konce vymezeného času) nenápadně do batohu **přidáme 3 barevné zapečetěné obálky**, které v něm předtím vůbec nebyly. Když děti batoh otevrou, okamžitě si všimnou, že tam něco přebývá.
4. **Závěr: Správně, tyhle obálky v naší prázdninové výbavě původně nebyly. Otevřeme je ale až za chvíli, už teď vám ale prozradím, že jsou v nich schované věci, které sice sbalit nejdou, ale bez kterých by žádné prázdniny nebyly doopravdy krásné. Abychom je na cestách dokázali najít a šířit, potřebujeme naši cestu začít s někým, kdo na nás dává pozor. A vy už asi tušíte, kdo bude naším prázdninovým průvodcem!**

S Ježíšem na opuštěném místě (cca 25 minut)

Připravíme si prostor: doprostřed kruhu položíme vyprázdněný batoh z předchozí aktivity; předměty symbolizující léto rozložíme kolem něj a tři obálky se symboly pro druhou část katecheze vložíme dovnitř.

1. Motivace a rozhovor s brainstormingem

Ukážeme na batoh a zeptáme se dětí: „*Představte si, že se balíme na ty nejlepší prázdniny, třeba tak, jak jsme si to před chvílí zkoušeli. Na co se v létě nejvíc těšíte? Co byste si do toho batohu rozhodně sbalili z toho, co tu leží? Co byste si vzali dalšího?*“ (Děti sdílejí své nápady; nepřerušujeme je, na otázky nemusí odpovídat po pořádku. Pokud máme tabuli, můžeme pro další využití psát to, co by si děti chtěly sbalit.).

Když shromáždíme všechny nápady, **pokračujeme:** *Když jedeme na prázdniny, můžeme zapomenout na školu, na kroužky, někdy třeba i na svůj pokoj. Ale na někoho o prázdninách zapomínat nemusíme – a vlastně ani nechceme. Kdo může s námi jet na tábory, chaty, na hory i k moři, na všechny výlety? A nepotřebujeme pro něj ani jízdenku, ani místo v autě?* (Ježíš) *On totiž moc dobře ví, jak jsou prázdniny důležité. I svým apoštolům ukázal, že když je člověk unavený a potřebuje si vydechnout, musí se s tím něco dělat.*

2. Práce s biblickým textem – pracovním listem (Mk 6,30–32)

Rozdáme dětem pracovní list (viz příloha). Text čteme buď společně, nebo jednotlivé děti po větách.

Apoštolové se shromáždili u Ježíše a vypravovali mu všechno, co dělali a učili. Řekl jim: „Pojďte i vy někam na opuštěné místo a trochu si odpočíněte.“ Pořád totiž přicházelo a odcházelo tolik lidí, že neměli čas ani se najíst. Odjeli tedy lodí na opuštěné místo, aby tam byli sami.

Necháme dětem čas na rozmyšlenou a zpracování otázek z listu. Poté se můžeme společně sdílet o své postřehy

- Co Ježíš svým učedníkům nabízí? (*Odpočinek, klid, čas pro sebe.*)
- Kam je zve? (*Stranou, na opuštěné místo – dnes bychom řekli „na prázdniny“, do přírody, do klidu.*)
- Co znamená pro naše prázdniny, že Ježíš říká: „Pojďte se mnou“. (Můžeme doplnit podotázku: Proč třeba neřekl „Běžte si někam odpočinout a pak se vraťte“?)

3. Jádru poselství: „Neviditelný obsah batohu“ (Šíření dobra a přátelství)

Potom se **vrátíme** k zavazadlu uprostřed a **komentujeme:** *Učedníci jeli s Ježíšem na loďce, možná už trochu odpočívali, povídali si a čerpali sílu z jeho blízkosti. Znovu si mohli uvědomit, že jsou opravdoví Ježíšovi přátelé. A když máš skutečného přítele, nacházíš v sobě spoustu radosti, o kterou se chceš dělit s někým dalším.*

Kromě plavek, triček a svačiny existují věci, které do žádného kufru ani batohu sbalit nejdou, ale přesto je o prázdninách můžeme nosit s sebou a rozdávat všude, kam přijedeme. Ježíš nám je dává, když jsme s ním.

Ze zavazadla **vyndáme** postupně **tři zapečetěné obálky s předměty (obrázky)**, které symbolizují, jak můžeme o prázdninách šířit dobro a radost:

- **Obálka 1: Slunce = Radost z přátelství.** O prázdninách potkáme spoustu nových lidí – na táboře, na hřišti, u babičky. Můžeme jim přinést Ježíšovo přátelství. Jak? Tím, že nenecháme nikoho sedět samotného stranou, že nabídneme svoji společnost někomu, kdo nikoho nezná. Šířit dobro znamená všimnout si druhých, stejně jako si Ježíš v zástupu všiml každého člověka.

- **Obálka 2: Podané ruce = Ochota pomoci.** Prázdniny jsou čas volna, ale neznamena to, že se staráme jen o sebe a své pohodlí. Možná u babičky uvidíme, že potřebuje natrhat třesně nebo donést nákup. Možná rodiče budou unavení z balení auta. Pomoc, kterou nabídneme (i když se nám zrovna nechce), je přesně tím dobrem, které Ježíš dělal lidem kolem sebe.
- **Obálka 3: Úsměv = Dobré slovo místo hádek.** Na prázdninách a výletech jsme často s rodinou nebo kamarády intenzivně spolu a občas vznikne ponorka nebo hádka (kdo bude spát na horní palandě, kam se půjde na výlet). Být s Ježíšem na prázdninách znamená přinášet pokoj – umět ustoupit, odpustit, usmát se, když mají ostatní špatnou náladu.

Můžeme navázat **krátkou diskusí o dalších nápadech**, jak tyto tři body uvádět do života. Opět můžeme výsledky shrnovat na tabuli. Výsledek pak můžeme vyfotografovat a dětem (jejich rodičům) poslat.

4. Závěrečné shrnutí

Nakonec **shrňme** aktivity **v následujícím smyslu**: *Prázdniny jsou Boží dar, abychom načerpali sílu. Když budeme o prázdninách pamatovat na Ježíše – třeba krátkou modlitbou ráno ve stanu, poděkováním za krásný den u táboráku nebo tím, že v neděli nezapomeneme jít do kostela, kdekoli zrovna budeme – náš vnitřní batoh se naplní jeho radostí. A díky němu pak budeme šířit dobro všude, kam nás letní cesty zavedou.*

Závěrečná modlitba

Použijeme opět **batoh** z předešlé části. Každé dítě dostane **lístek** ve tvaru stopy / turistické značky. **Vyzveme děti**, aby v tichu na svůj lístek **napsaly nebo nakreslily** jednu věc, na kterou se o prázdninách nejvíce těší (nebo jedno konkrétní místo, kam pojedou). Poté se všichni postaví nebo posadí do kruhu kolem batohu a zapálené svíčky.

Začneme: *Pane Ježíši, ty sám jsi vzal své učedníky na loď, abys jim dopřál odpočinek a klid. Děkujeme ti, že ti záleží na naší radosti a že prázdniny jsou tvým darem pro nás. Teď ti chceme odevzdat všechna místa, kam se chystáme. Víme, že tam budeš s námi.*

Děti postupně přicházejí, **přečtou** nebo v tichu **vloží** svůj lístek do batohu. Katecheta pak batoh symbolicky **zapne** a **modlitba pokračuje**:

Pane, náš prázdninový batoh je plný toho, na co se těšíme. Prosíme tě:

- Naplň ho svým **přátelstvím**, abychom na cestách nebyli sami.
- Naplň ho **radostí**, abychom ji mohli nosit všude, kam přijdeme, a prosvětlovat dny lidem kolem nás.
- Naplň ho **ochotou pomáhat**, abychom viděli potřeby svých rodičů, prarodičů i nových kamarádů.
- A prosíme, ochraňuj nás i naše blízké na všech cestách, ať se po prázdninách sejdeme zdraví a plní vděčnosti. S důvěrou se k tobě modlíme, jak jsi nás naučil: *Otče náš...*

Rozdání zápisových listů a zakončení setkání.

Případné doplňkové alternativy ke scénáři:

Meditativní aktivita „Tichá pošta s Ježíšem“

Děti **sedí v kruhu**. Každé dostane do dlaně jeden **kamínek**, který symbolizuje pevný bod – Ježíšovo přátelství na cestách. Zapálíme svíčku a **pustíme tichou hudbu**. Děti vedeme krátkou meditací:

Zavřete na chvíli oči a podržte kamínek v dlani. Je pevný a chladivý. Představte si místo, kde budete o prázdninách trávit čas – pokojíček, babiččina zahrada, les, stan... Ježíš tam bude s vámi. Zkuste mu teď v duchu, úplně potichu, říct jednu věc, ze které máte strach (např. že se vám bude stýskat, že se pohádáte se sourozencem), a poproste ho, ať je tam s vámi. A pak mu poděkujte za to, na co se nejvíc těšíte.

Závěr: Děti kamínek mohou během prázdnin nosit v kapse nebo si ho dát doma na noční stolek jako připomínku této chvíle.

Herní aktivita: „Letecká pošta“

- Každé dítě **si vezme čistý papír** a **napíše na něj** jedno velké, **konkrétní prázdninové přání** pro kohokoliv z ostatních (např. „Přeji ti spoustu zmrzliny!“, „Ať tě nepoštípou komáři!“, „Hodně nových kamarádů!“).
- Pak z papíru **každý složí papírové letadlo** (vlastovku) podle návodu z přílohy; mnoho návodů najdete také na YouTube – zvolte takový model, který děti bez problémů zvládnou.
- Děti se postaví na jednu stranu místnosti **a na povel: „Šiřte radost!“** **hodí své vlastovky** do vzduchu. Jakmile přistanou, úkolem každého dítěte je běžet, jednu cizí vlastovku **chytit** (nebo zvednout ze země) a **přečíst si** prázdninové přání, které přiletělo právě pro ně.

Návod na vlastovku můžete **připravit pro každé dítě**: pak je vybědíme, aby během prázdnin podobnou vlastovku poslaly každému, komu budou chtít něco pěkného popřát.

Diskuse na téma: „Prázdninový semafor“

Děti si díky této diskusi uvědomí, že dobro se nešíří automaticky a že reálné situace vyžadují vědomé rozhodnutí.

Průběh: Vymyslíme 6–8 různých modelových situací, které mohou o prázdninách nastat. Postupně je jednu po druhé **čteme**. Děti bez mluvení **zvedají barvu** na svém „semaforu“ podle toho, **jak danou situaci vnímají** z hlediska šíření dobra:

- **Zelená:** Skvělá příležitost, jak šířit Ježíšovu radost/pomoc.
- **Oranžová:** Pozor, tady to bude těžké, ale dá se to zvládnout.
- **Červená:** Tady hrozí stopka pro dobrou náladu (krize).

Příklady situací:

- Rodiče balí na výlet, nakládají věci do auta a jsou unavení a nervózní. (Děti většinou zvednou oranžovou/červenou – můžeme se krátce zeptat: Jak můžeme přibalit dar pomoci?)
- Na hřišti u babičky vidím kluka, který sedí sám na lavičce a nikdo si s ním nehraje. (Zelená – jak využijeme dar přátelství?)
- Prší už třetí den, nemůžeme jít ven a sourozenec mi bere moje hračky. (Červená/Oranžová – jak využijeme dar pokoje?)

Aktivita na celé léto „Prázdninový pas“

Dětem můžeme nabídnout rovněž aktivitu na celé léto, která navazuje na tuto katechezi. Je třeba zdůraznit, že **nejde o kvantitu** (z toho důvodu nevytváříme pas o mnoha stránkách) – stačí např. 3–5 záznamů.

Úkol na prázdniny: Děti mají za úkol během léta „sbírat razítka“ nebo si samy zapsat/nakreslit momenty, kdy se jim **podařilo použít dary z katecheze**:

- Když někoho **potěšily** (Sluníčko).
- Když někomu **pomohly** (Barevné ruce).
- Když **zvládly krizovou situaci** v pohodě (Usměvavý smajlík).

Využití na začátku dalšího roku (první katecheze v září):

První poprázdninové setkání můžeme začít **aktivitou „Moje zprávy z cest“**. Doprostřed kruhu položíme opět **batoh** použitý při původní katechezi. Děti si **přinesou své Prázdninové pasy**. Každý, kdo chce, svůj pas otevře a **přečte** nebo **ukáže jednu věc** – jeden konkrétní moment, kdy v létě zažil, že „Ježíš jel s ním“ a pomohl mu udělat něco hezkého pro druhé. Zápisy pak můžeme **symbolicky vysypat** do společného „**batohu letní vděčnosti**“ jako poděkování při úvodní modlitbě nového školního roku.